

“Els Estats Units han de refermar l'estabilitat i el lideratge”

Paul Volcker, de 82 anys, és un dels consellers econòmics en cap del president dels EUA, Barack Obama. Hem parlat amb ell sobre els reptes econòmics a què s'enfronten els EUA, sobre si calen nous impostos per a eixugar el deute públic i sobre com poden tornar els nord-americans a una posició de lideratge econòmic.

Senyor Volcker, vàreu créixer durant la Gran Depressió. Quins records d'infantesa guardeu d'aquells moments difícils?

—Doncs no en tinc gaires, de records. El meu pare tenia feina estable, en aquella època era gerent. No érem rics, només gent de classe mitjana que vivia en un suburbi de Nova York en creixement, i aquesta zona no es trobava enmig de l'Amèrica deprimida.

La meua mare no em deixava fer una feina a temps parcial perquè deia que hi havia gent que la necessitava més que no pas jo.

—Es pot comparar la situació actual amb la Gran Depressió?

—Recorde que hi havia gent, que anomenàvem captaires i vagabunds, que volien menjar. És cert que actualment també hi ha persones que depenen de vals bescanviables per aliments

i alguns altres mitjans de pagament, però som molt lluny d'allò que va ser la Gran Depressió. Som enmig d'una recessió greu i enorme. Avui dia, tenim una taxa de desocupats del 10%, però aleshores la taxa era d'un 20% o 25%. És una diferència ben gran. Hi havia desocupació massiva.

—Però, malgrat que encara s'acomiaden més persones que no se'n contracten, el president de la Reserva

Federal, Ben Bernanke, afirma que la recessió pràcticament ja s'ha acabat. Hi esteu d'acord?

—Em sembla que cada vegada hi ha més tècnics d'aquestes qüestions. Hem tingut un quadrimestre amb un creixement més elevat, però no em sembla que siguem fora de perill.

—Espereu un contracop?

—La recuperació és bastant lenta i espere que continue essent molt lenta i moderada per diverses raons; a més, no es pot descartar una nova recaiguda. No la predic, però s'ha d'anar amb compte.

—Quina és la diferència entre aquesta recessió tan greu i totes les altres recessions que hem vist des de la Segona Guerra Mundial?

—Allò que complica la situació, en comparació amb la recessió comuna i ordinària, és que tenim el col·lapse financer al capdamunt d'un desequilibri econòmic: massa consum i molt poca inversió, massa importacions i molt poques exportacions. No anem pel camí d'una economia sostenible i això ha de canviar. Però aquests canvis no s'esdevenen de la nit al dia ni en un quadrimestre ni en un any. Es pot començar a canviar, però el procés vol temps. Si no fem aquesta modificació i tornem a inflar el consum, caurem en una altra crisi.

—Com a cap del Consell Assessor per a la Recuperació Econòmica, assessoreu el president Barack Obama sobre com prevenir una recaiguda com aquesta. Segueix els vostres consells?

—Tenim diversos grups de treball que continuen treballant i fan recomanacions sobre problemes concrets, com ara els programes de jubilació i la seguretat social. Vam fer recomanacions sobre reformes financeres que no van acceptar, però això forma part del joc. El president és més eloqüent que no jo, en aquestes qüestions. Haver de prevenir una recaiguda és un problema, en comparació amb el fet de només haver de parlar-ne, però tenim suggeriments en aquesta línia.

—Els EUA encara no han establert cap política de reforma. Veiem el govern i la Reserva Federal invertint diners en l'economia. Si mirem més enllà d'aquests diners, veiem, en realitat, que l'economia encara reula.

—Què us puc dir? És cert, encara no hem aconseguit una recuperació que ens reforce. De moment depenem molt del suport del govern. Ens trobem en un sistema de suport governamental, tant per als mercats financers com per a l'economia.

—Refer-se fins a l'estat actual ha costat molts diners. El deute públic probablement arribarà a dotze bilions de dòlars l'any 2019. Només atendre el deute costa 17.000 milions de dòlars l'any —si més no, segons la previsió d'enguany. Això és de mal sostenir.

—S'ha d'atendre el dèficit i s'ha d'atendre de manera oportuna. Ara mateix, amb una desocupació encara molt alta, l'excés de capacitat encara és evident i l'economia depèn, com comentàvem, dels diners del govern. En aquest moment no atacarem el dèficit amb èxit, però ens hem de preparar per atacar-lo.

—Els nord-americans haurien de preparar-se per a una pujada d'impostos?

—De moment, no, però trobe que haurem de reflexionar sobre aquesta qüestió. Històricament, el sistema d'impostos actual ha transferit al voltant d'un 18% o un 19% del PNB al govern; sortirem de tot açò amb una relació de despeses del PNB substancialment molt superior a aquesta. O cal retallar les despeses, cosa que significaria reduir les d'ajudes socials i, certament, de defensa en unes quantitats que podria no resultar possible. Si es pot fer, perfecte. Si no, haurem de pensar en els impostos.

—Quins impostos us ballen pel cap?

—Potser hauríem de parlar de l'impost sobre l'energia, que podria ser un productor important d'ingressos.

—El professor de Harvard Niall Ferguson ha escrit un article de portada al setmanari novaiorquès *Newsweek* en què adueix, bàsicament, que els EUA es troben en gran perill a causa del deute i les despeses i un creixement lent. Us sembla exagerat?

—És un problema real. És la mena d'amenaça que volem encarar per assegurar l'estabilitat i el lideratge. Vaig créixer en un entorn en què els EUA era líder, un baluard de força.

—En aquell moment, els EUA era l'exportador més important del món, però no l'importador. Els EUA a què us referiu era el prestador més important del món i no pas el prestatari més important.

—És cert. No cal que tornem a aquest punt, però hem de tornar a un terreny on hi haja confiança en l'estabilitat i l'autoritat dels Estats Units. Trobe que es possible, per bé que és un repte; hem rebut un toc d'atenció. Al grup d'assessorament per a la recuperació hi ha preocupació sobre com reconstruir la competitivitat dels EUA, que, inevitablement, significa reconstruir en part el sector manufacturer de l'economia.

—Externalització i deslocalització han estat paraules clau durant aquestes darreres dècades. No us sembla que els temps de fabricat als Estats Units s'han acabat per sempre més?

—Aquesta era la mentalitat que hi havia fins ara i l'hem de canviar d'alguna manera. Em sembla que, en part, és un correctiu. Actualment, l'encís d'anar a Wall Street no és tan meravellós com ho era fa uns anys.

—N'esteu segur? Els negocis de Wall Street van bé. Els grans dividends addicionals han tornat.

—És increïble amb quina rapidesa les persones s'obliden dels problemes i tornen als negocis com de costum. Sorgeix un problema real quan tenim el sentiment que la crisi s'ha acabat. La necessitat de reforma, òbviament, no s'ha acabat. És dur negar que necessitem una reforma financera progressista.

—A Alemanya, el govern i també el Bundesbank, encara esperen un apropament clar a aquest objectiu per part dels EUA.

—Vaig créixer en un món en què el lideratge dels Estats Units era important i, segons que em semblava, constructiu. Ara resulta més difícil, perquè no som tan forts —relativament— com ho érem abans. Si és cert, com dieu, que algú espera sentir-nos la veu, espere que puguem parlar clar.

—Heu estat molt clar amb les vostres idees. Realment us sembla que hem de desarticular els grans bancs per crear un sistema financer més sostenible?

—Desarticular-los és difícil. M'estimaria més dir que els retallem. No

vull que es troben massa involucrats en activitats del mercat de capitals, de manera que la meua visió és la següent: no als fons d'inversió lliure, no al comerç de propietat, no al comerç amb productes indiferenciats. Aquestes mesures ja reduirien la mida dels bancs importants. També resulta igualment important que d'aquesta manera es tornen més manejables i més fàcils d'abordar si es troben amb dificultats.

—**La banca hauria de tornar a ser avorrida?**

—La banca mai no serà avorrida. Es tracta d'un negoci arriscat, hi haurà molta activitat. Poden dedicar-se al finançament, a la titulització, a fer molts préstecs, a les fusions i a l'assessorament d'adquisicions, i a la gestió d'inversions. Totes aquestes activitats són amb clients. El que no vull és que es dediquen al negoci del mercat dels capitals de risc. Això també porta a conflictes d'interessos.

—**Però sembla que el govern dels EUA ha perdut entusiasme a l'hora d'instaurar un règim més fort de normes i regulacions per controlar Wall Street. Tot es va suavitzant. Per què?**

—Faré tant com puga per lluitar contra la tendència d'atenuació. Ens cal un consens internacional ampli per aconseguir que les coses es duguen a terme.

—**Quan ocupàveu la presidència de la Reserva Federal dels Estats Units, el banc sempre formava part de la solució. Actualment, amb la política de diners fàcils de la Reserva, molts experts els veuen com una part del problema.**

—A causa de la dificultat de la situació econòmica i l'enorme quantitat de diners que es gasta per sostenir l'economia, la Reserva rep la majoria de les crítiques. Calia un cert suport per a l'economia, però en aquesta situació solament calien mesures d'emergència; això no hauria d'implicar un enfocament liberal en el futur.

—**Els legisladors del Capitoli pensen a aplicar controls més durs a la Reserva Federal.**

—La pèrdua d'independència i d'autoritat de la Reserva Federal seria un fet greu per als Estats Units; no tan sols en termes de política monetària, sinó també quant a la nostra posició al món. Les persones cerquen institucions fortes i creïbles i trobe que la Reserva Federal ha estat una d'aquestes institucions. Si perd la independència o es veu massa lligada de peus i mans per la legislació em sembla que ens en penedirem.

—**Però la Reserva és encara la mateixa institució que va ser quan ocupàveu la presidència? O es tracta, ara, d'un instrument governamental? La Reserva dirigeix el progra-**

ma TARP [programa d'alleujament d'actius en dificultats] i també compra bons de l'estat.

—D'alguna manera, la Reserva Federal sempre ha estat un instrument del govern. És un organisme del govern, però és independent. Malgrat tot, teniu raó que part de la preocupació radica en el fet que s'ha involucrat quantitativament en introduir-se en els mercats, i amb aquest procés es dona suport a alguns mercats i no a uns altres. Aquest és un terreny en què la Reserva no s'ha volgut immiscir mai i en què molts bancs centrals tampoc no volen involucrar-se. Si es vol mantenir la independència, cal evitar-ho. A llarg termini, el paper adient del banc central no pot ser intervenir en determinats sectors del mercat. Això només es pot justificar en cas d'emergència extrema.

—**Què espereu en el futur pròxim?**

—Com a nord-americà, he de ser optimista, però tenim un repte important i l'hem afrontar. Com ja sabeu, hi ha molta preocupació sobre la disfunció del sistema polític.

—**De manera que ser optimista va resultant més dur?**

—És un repte.

—**Senyor Volcker, moltes gràcies per aquesta conversa.**

Gabor Steingart i Thomas Schulz

Traducció de Blanca Juan

Breus

Tempesta sobre Díaz Ferrán

La setmana passada, el president de la Confederació Espanyola d'Organitzacions Empresariales (CEOE), Gerardo Díaz Ferrán, va viure un *via crucis*. Les dificultats econòmiques que travessen les seues companyies l'han posat contra les cordes, i dimecres va posar el càrrec a disposició de la junta directiva de la CEOE, que, no obstant això, va donar-li suport.

La companyia aèria propietat de Díaz Ferrán, Air Comet, no paga els treballadors des de fa cinc mesos i la Seguretat Social li reclama un deute de setze milions d'euros. A més, Caja Madrid li ha obert un expedient per

l'impagament d'un crèdit de 26,5 milions d'euros.

A tots aquests problemes econòmics se n'hi afegeix un d'institucional: el descontentament de la patronal de petites i mitjanes empreses (CEPYME), amb la manera de governar la CEOE per part de Díaz Ferrán.

La Unió lamenta les retallades de la Conselleria d'Agricultura

La Unió de Llauradors i Ramaders del País Valencià va lamentar, la setmana passada, que el pressupost de la Conselleria d'Agricultura s'haja reduït d'un 17,29% aquests darrers set anys, des de 402,20 milions d'euros el 2003 fins a 332,67 milions el 2010. Segons aquesta organització agrària, el pressupost actual de la conselleria és "clarament insuficient per a fer front a la greu crisi del sector". L'informe anual de la Unió palesa, a més, que si bé el preu que se'ls paga pels cítrics ha augmentat, l'increment no compensa la pèrdua de renda per la baixada de producció.